

UTM – decorată cu medalia
„European Quality”
(Oxford, Marea Britanie, 2010)

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Țara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XVII. № 10 (168) Decembrie 2014. Ediție lunară. 8 pagini.
Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei
www.utm.md/mesager; e-mail: romanciuc.marina@gmail.com

PORNIȚI COLINDUL, A VENIT CRĂCIUNUL!

*Azi nu mai ninge cum ninge odată
În zi de-Ajun, când colindam tot satul,
Și o făceam de-a lungul și de-a latul –
Ateți să nu rămână nicio vatră...*

*Deși sunt alte timpuri și alți oameni,
Noi datina o ținem ne-ntinată,
În seara de Crăciun cu mic, cu mare
Ne-adună aceiași caldă sărbătoare.*

*La ceasul dintre ani ne strângem roată
La fel ca-acum un veac pe jumătate,
Și dăm frâu liber gândurilor toate
A tot ce-am făurit și ne așteaptă.*

*Deși nu mai e ca-n vremile trecute
Și zămislim cu totul altă viață,
În suflet și în conștiința noastră
Noi depănăm același fir de ață.*

*Azi nu mai ninge... dar e tot Ajunul...
Și ne încântă-aceiași dalbă veste –
În noaptea asta s-a născut în iesle
Mesia – mântuirea noastră!*

UTM – la orizontul celei mai frumoase vârste

La mulți ani, UTM!

*„UTM se află la orizontul celei mai frumoase vârste – vârsta unei limpezi conștiințe de sine, a unei maturități asumate, a unei creativități așezate, o vârstă de bilanț și analiză, vârsta certitudinii senine, dar și a indoielii interpelatoare, sensibilă însă la provocările visurilor îndrăznețe”
(Radu Munteanu, prof., dr. ing.)*

În octombrie 2014 UTM și-a marcat jubileul de 50 de ani. Cu ocazia celor cinci decenii de învățământ superior ingineresc în săptămâna 20-25 octombrie a fost organizată o suită de manifestări științifice și culturale, expoziții, ședințe festive, care au culminat pe 24 octombrie cu un eveniment unic la Palatul Național „Nicolae Sulac” din Chișinău – *adunarea festivă „50 de ani ai UTM”*.

Pentru a marca orizontul celei mai frumoase vârste, Universitatea și-a invitat prietenii, colegii, corpul profesoral, rectorii instituțiilor de învățământ superior, reprezentanți ai corpului academic, cercetători, studenți de ieri și de azi ai UTM. Solemnitatea a fost onorată de prezența Prim-ministrului RM **Iurie Leancă**, primului Președinte al RM **Mircea Snegur**, care din acea zi a devenit *Doctor Honoris Causa* al UTM, președintelui AȘM, acad. **Gheorghe Duca**, reprezentanților Președinției, Parlamentului, Guvernului RM, diplomaților acreditați la Chișinău, oaspeților de peste hotare.

Festivitatea a început creativ. Artista **Ana Munteanu**, cunoscută prin talentul său exclusiv de a desena în nisip, a adus un mesaj de felicitare foarte puternic: ingineria, de-a lungul

exprimat mulțumiri tuturor pentru prezență, amintind că este minunat să ne aducem aminte de persoanele care au putut găsi premisele de creare ale Institutului Politehnic în perioada anilor 1960. D-lui a prezentat un scurt istoric al universității, a mulțumit profesorilor și studenților pentru efortul de a dezvolta și susține Alma Mater, a vorbit despre obiectivul de a stopa migrația masivă a specialiștilor în domeniul ingineriei și cum UTM a reușit să extindă rândurile acestora în țara noastră. Totodată, învățământul ingineresc nu poate evolua fără componenta cercetărilor științifice – UTM dispune de laboratoare, profesori care își pot ghida studenții în crearea unor teze de licență de calitate în sfera cercetării sau în alte domenii reale.

Rectorul a elogiat pios înaintașii care au contribuit la formarea și dezvoltarea învățământului ingineresc, exprimând profundă

nile studenților, în semn de recunoștință pentru munca lor neprecupețită, adusă pe altarul acestei unice instituții de învățământ superior ingineresc de la noi.

Prin Decret prezidențial, în semn de înaltă apreciere a meritelor deosebite în dezvoltarea învățământului universitar, pentru contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și activitate didactico-științifică prodigioasă, Universitatea Tehnică a Moldovei a fost decorată cu cea mai înaltă distincție de stat – **„Ordinul Republicii”**.

Distincția a fost înmănată de **Ion Păduraru**, secretar general al Aparatului Președintelui RM.

Pentru contribuții semnificative la dezvoltarea învățământului, Președintele RM a acordat distincții și unor personalități notorii din colectivul instituției.

„UTM – exemplu al coeziunii dintre procesele de studii, cercetare și dezvoltare a spiritului de creativitate”

Această înaltă apreciere a fost dată în cadrul festivității de Prim-ministrul RM **Iurie Leancă**. „În aceste cinci decenii, UTM s-a afirmat ca o instituție de referință, care a dezvoltat și a consolidat potențialul intelectual tehnic și cultura tehnică națională. UTM este un exemplu al coeziunii dintre procesele de studii, cercetare și dezvoltare a spiritului de creativitate, iar corelarea dintre oferta educațională și cererea de pe piața muncii a devenit pentru UTM nu doar o lozincă frumoasă, ci un stil de activitate”. Premierul a remarcat parteneriatele încheiate de UTM cu instituțiile de profil din lume, fapt ce contribuie și la integrarea europeană a țării noastre. „În condițiile economiei globalizate de astăzi, cea mai importantă este cooperarea dintre Universitate și mediul de afaceri și cel de producere, cooperare care contribuie în mod hotărâtor la creșterea nivelului de pregătire profesională a studenților și la încadrarea lor cât mai rapidă în câmpul muncii”.

Prim-ministrul a salutat faptul că la UTM funcționează numeroase centre de creație tehnică, design, inventică – veritabile laboratoare de talent, în care se nasc cele mai inedite creații și invenții, între care și deja celebrul, primul Satelit Moldovenesc.

Pentru contribuții semnificative la dezvoltarea învățământului superior tehnic, pregătirea cadrelor de înaltă calificare, Premierul a înmănat două diplome ale Guvernului de gr. I: conf. univ., dr. **Valentina Bulgaru**, decan al Facultății de Industrie Ușoară, și conf. univ., dr. **Derid Oledî**, care activează la UTM din anul întemeierii instituției – 1964. În total, cu Diplome ale Guvernului RM și ale Ministerului Educației al RM au fost distinși peste 100 de angajați ai UTM.

Mulțumindu-le profesorilor UTM pentru activitate prodigioasă în domeniul învățământului, competență și profesionalism, cultură și inteligență, contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, viceministrul Educației **Igor Grosu** a înmănat diplomele Ministerului Educației conf. univ., dr. **Cazac Viorica**, șef Catedră Design și tehnologii poligrafice; conf. univ., dr. **Maria Vasilev**, șef Departament Perfecționarea cadrelor didactice.

Președintele AȘM, acad. **Gheorghe Duca**,

timpului, a fost și va fi motorul de dezvoltare al lumii. De aici și laitmotivul festivității aniversare: *Ingenieria definește viitorul*.

Din cei 50 de ani de existență, timp de 21 de ani UTM este condusă de acad. Ion Bostan, primul rector ales prin vot direct de Senatul Universității. Către acest frumos semicentenar, rectorul a prezentat un raport care reflectă geneza învățământului ingineresc din RM, geneza pe care a datorat-o generațiilor de dascăli și ingineri trecuți prin Universitatea Tehnică, care i-au conferit prestigiu și au transformat-o într-o instituție reper pentru generațiile viitoare.

Când a urcat în scenă, rectorul-academician a fost aplaudat îndelung. Domnia sa a

recunoștință și respect actualului corp profesoral didactico-științific, conducerii catedrelor și facultăților, care, prin vocația de pedagog, cercetător, manager, asigură continuitate și dezvoltare Universității Tehnice. Domnia Sa a exprimat speranța că UTM va rămâne o făclie veșnic aprinsă în slujba emancipării poporului nostru, în consolidarea potențialului intelectual tehnic ce reprezintă un fundament sigur în menținerea și dezvoltarea culturii tehnice autohtone și prosperarea tânărului nostru stat.

Într-un moment de o deosebită intensitate emoțională profesorii-veterani ai UTM, care s-au aflat la începuturile Politehnicii chișinăuene, au primit buchete de flori din mâi-

a declarat că semicentenarul UTM constituie un adevărat testament de excelență și performanță științifico-didactică a RM, subliniind că, alături de primele instituții academice, UTM a stat la temelia consolidării societății cunoașterii în RM, asumându-și responsabilitatea de a menține școlile științifice, a educa tinerii în domeniul științei, tehnicii și producției, misiune pe care o îndeplinește cu succes.

Pentru rezultate științifice marcante, merite deosebite în dezvoltarea diverselor domenii de cercetare științifică, pregătirea cadrelor de ingineri și a cadrelor științifice de înaltă calificare, AȘM a acordat UTM cea mai înaltă distincție a sa – **Medalia „Dimitrie Cantemir”**.

Acad. **Grigore Belostecnic**, rectorul ASEM, președintele Consiliului Rectorilor din RM a exprimat înalta onoare de a adresa, în numele Consiliului Rectorilor, dar și al Senatului și corpului de profesori și studenți ai ASEM, sincere felicitări și cele mai calde urări de bine, alese sentimente de prețuire, adresate personal rectorului **Ion Bostan** și întregului colectiv al UTM cu ocazia împlinirii primilor 50 de ani de la fondare.

Un inspirat discurs omagial a rostit și prof., dr. ing. **Radu Munteanu**, președintele Senatului UT din Cluj-Napoca, România, ex-rector și rector de onoare al Universității clujene, DHC al UTM (discursul integral îl publicăm în pag. 2 a prezentei ediții a „Mesagerului Universitar”).

Felicitări au adresat **Serghei Cebotari**, președintele Comitetului de conducere al BC „MoldovaAgroindbank”, **Dumitru Ivanov**, președintele Consiliului General al Sindicatului Educației și Științei. Veteranul UTM, prof. univ., dr. hab. **Tudor Ambros**, a exprimat amintiri și sentimente deosebite trăite din plin de-a lungul celor 50 de ani de activitate la UTM. Din partea studenților un cuvânt de felicitare și mulțumire pentru valorile promovate de UTM a rostit **Cristina Marin**, studentă în a. I, Filiera francofonă „Tehnologii alimentare”.

În 50 de ani UTM a creat un strat social de intelectualitate tehnică – cca 85 de mii de ingineri și economiști, peste 1300 de doctori în științe și doctori habilitați, dar și peste 38 mii de specialiști, formați prin Centrul de perfecționare și recalificare a cadrelor de profil tehnic.

Evenimentul s-a încheiat cu un film informativ despre UTM și cu evoluția artistului de muzică populară **Ion Paladi**.

UTM la vârsta împlinirilor

Una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ din republică – Universitatea Tehnică a Moldovei – a împlinit 50 de ani.

Forjerie de cadre, important centru de știință și de spirit, semănător de lumină, fereastră spre viitor, așa i se spune acestui altar al cărții și cunoașterii, al cărei flacără în vremea a fost aprinsă de academicianul Sergiu Rădăuțanu și e întreținută astăzi de cunoscutul cărturar Ion Bostan.

UTM a știut de-a lung de vreme să adune oameni de la care ai ce învăța, savanți notorii, recunoscuți pe plan mondial, care și-au împărtășit din cunoștințele lor discipolilor lor, care, la rândul lor, îl împărtășesc altor discipoli: viețile unor oameni care se interpatrund cu viețile altor oameni, urmele unor oameni lăsați în timp care sunt continuate de urmele altor oameni.

O instituție europeană generatoare de idei, care are cei mai mulți inovatori, cu descoperiri importante din domeniul tehnicii mai ales, cu contribuții însemnate la reformele din învățământ și din economia republicii, care a făcut ea însăși cât un minister și care poate fi numită lesne Ministerul Universitatea Tehnică.

Cunoașterea științifică a lumii, studiul problemelor fundamentale, opțiunile pluraliste care garantează progresul sunt câteva dintre preocupările de bază ale corpului profesoral de la această Alma Mater ale atâtor și atâtor generații politehniste.

Îi dorim acestei instituții importante viață lungă, spre binele neamului nostru și spre luminarea acestuia încă multe veacuri înainte.

Nicolae DABIJA,
poet, scriitor,
Doctor Honoris Causa al UTM

Jubileul UTM – testament de excelență științifico-didactică

*Onorat corp academic și cercetători,
Dragi studenți!*

Vă felicit cu prilejul acestui jubileu remarcabil – 50 de ani de activitate, un adevărat testament de excelență și performanță științifico-didactică a RM. Alături de primele instituții academice, UTM a stat la temelia consolidării societății cunoașterii în RM.

Din păcate, în perioada de după Independență, fenomenul *brain drain* a luat amploare, în deosebi la disciplinele exacte și ingineresti. UTM, în frunte cu acad. Ion Bostan, s-a asumat să asigure continuitatea școlilor științifice, să educe tinerii în domeniul științei, tehnicii și producției. Cu certitudine, această misiune asumată a fost îndeplinită cu succes. Mai mult, în acest răstimp UTM a reușit să obțină pondere și recunoaștere internațională, să producă rezultate științifice valoroase, să-și consolideze cooperarea cu instituții de peste hotare, în special cu spațiul european de cercetare.

A fost realizată și consolidarea regională. La inițiativa acad. Ion Bostan a fost creat Consorțiul Universităților din regiunea Mării Negre, pe care d-sa l-a condus și în componența căruia au intrat 100 de instituții de învățământ superior.

UTM s-a implicat activ în apelurile lansate de Asociația Moldo-Americană MRDA, pe care am ceat-o acum 10 ani, a reușit să se evidențieze în competițiile europene pentru educație TACIS și TEMPUS, în Programele Cadru pentru cercetare și inovare PC7, iar acum și în Programul ORIZONT 2020. Această performanță este notabilă pentru comunitatea științifică, dar, în același timp, poartă o conotație mult mai profundă. Nu doar rezultatele științifice sunt de remarcă, ci și faptul că UTM este un adevărat promotor al vectorului de inte-

grare europeană – de aderare la marea familie europeană și la spațiul european de cercetare.

Doar prin cunoaștere și prin promovarea adevărului științific o instituție poate avea succes. Iar aceste valori pot fi promovate doar de savanți și profesori cu renume și verticalitate. În acest sens, UTM se poate mândri cu peste 20 de laureați ai Premiului de Stat al RM, numeroase

premier și mențiuni la expoziții și saloane internaționale.

Cu prilejul a 50 ani de la fondarea UTM, AȘM a decis aprecierea meritelor deosebite în dezvoltarea diferitelor domenii științifice și pregătirea cadrelor de înaltă calificare de către profesorii UTM. Astfel, cu **Medalia AȘM „Dimitrie Cantemir”** au fost decorați prof. Nicolae Sârbu, Pavel Tatarov, Viorel Trofim, iar cu diplome de onoare – savanții Ion Rusu, Nicolae Scrieriu, Victor Șonțea, Ion Stratan, Dumitru Țiulean.

Totodată, pentru rezultate științifice marcante, merite deosebite în dezvoltarea diverselor domenii de cercetare științifică, pregătirea cadrelor de ingineri și a cadrelor științifice de înaltă calificare, AȘM oferă ce mai înaltă distincție a sa, **Medalia „Dimitrie Cantemir”** – Universității Tehnice a Moldovei.

**VIVAT ACADEMIA!
VIVAT UNIVERSITAS!**

acad. Gheorghe DUCA,
președintele AȘM

La mulți ani, UTM!

Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare felicită cu multă căldură rectorul Universității Tehnice din Moldova, academicianul Ion Bostan, prorectorii, decanii, întreg corpul didactic, discipolii și absolvenții acestei instituții cu ocazia jubileului de 50 de ani.

În această zi avem ocazia specială de a ne exprima toată considerația față de Domniile Voastre, urându-vă mari succese în activitatea de instruire, educație și cercetare, numeroase performanțe, competitivitate, recunoaștere în plan național și internațional.

Să aveți multă sănătate, forțe, acribie și inspirație în realizarea sarcinilor, prosperitate și recunoaștere binemeritată!

**Președinte al CNAA
acad. Valeriu CANTER**

UTM la vârsta certitudinii senine

*Magnificența Voastră, domnule rector Bostan,
Sărut mâna, doamnelor și domnișoarelor,
Bună ziua, domnilor!*

Chiar dacă timpul sfidează eternitatea, școala este un lucru etern. Am senzația că pentru tot ce-i etern timpul nu există. El nu-și aruncă nicăieri ancora și nu are nici răsărit, nici apus... Pe țărâmul lui nețărâmurit viața noastră în universități, în școli, ca valurile se-adună în spectrul trecerii noastre, ca într-un port în care debarcă patimi la marginea unui ocean se zbat pasiunile și gândurile noastre.

Există momente în viață când ne dăm seama că nimic nu trece mai repede ca timpul. Trecerea lui nesfârșită îmbrățișează totul și absoarbe lumina, făcând ca mari trăiri din viața noastră parcă se pierd, în timp ce lucruri fără importanță devin simboluri heraldice într-o lume pe care timpul continuă s-o cizeleze și s-o îmbătrânească...

Acum, Universitatea Tehnică a Moldovei se află la orizontul celei mai frumoase vârste – vârsta unei limpezi conștiințe de sine, a unei maturități asumate, a unei creativități așezate, o vârstă de bilanț și analiză, vârsta certitudinii senine, dar și a îndoielii interpelatoare, sensibilă însă la provocările visurilor îndrăznețe.

Dacă astăzi avem bucuria de a ne afla împreună, o datorăm Dumneavoastră și Universității. Dacă astăzi sunteți ceea ce sunteți, și în fiecare zi un pic mai mult, tot Universității o datorăm. Fiindcă adăpostindu-vă sub bolta ei protectoare și gratifiantă, EA, Universitatea, a știut să suscite nobile motivații și ambiții, să vă însuflească patimă iscoditoare spre a vă face să îndrăzniți, cu modestie, dragostea spre știința de carte, dând ce e mai bun din cugetul și spiritul Dumneavoastră.

Universitatea Tehnică a Moldovei, la fel ca fiecare instituție de învățământ superior, de prestigiu și cu tradiție, este de fapt un proiect cultural, științific, social și istoric, care reunește valori ce trec prin timp și devin repere. Recursul la istoria Universității dumneavoastră ne ajută să înțelegem mai bine logica în care aceasta s-a dezvoltat, dar mai ales responsabilitatea prezentului.

Avem nevoie să căutăm cu perseverență binele și să profesăm adevărata cunoaștere chiar și acolo unde este elogiată ignoranța. Trebuie să ne menținem seninătatea chiar dacă în jur sporește zbuciumul și să căutăm liniștea în mijlocul unei lumi agresive. Trebuie să învățăm să ascultăm chiar dacă unii pretind doar să vorbească și să ne bucurăm de tăcere când în jur sporește zgomotul.

Așa înțelegem să vă sfătuim, așezând în cugetul dumneavoastră obolul nostru de experiență. Acesta este sensul existenței noastre comune, iar în vreme ce rostesc aceste cuvinte, eu însumi capăt contur și realitate împreună cu dumneavoastră, dragi colegi, cu toții glorificați, la sărbătoare, de căldura vorbelor frumoase. În timp ce răsună ecoul lor, noi toți, celebrați de magia verbului, ne estompăm cu modestie, lăsând locul spiritelor tutelare, adică sărbătoriiților Dumneavoastră, pe care trebuie să-i recompensăm cu bucuria reușitei.

Trebuie să avem încredere în timpul care vine, chiar dacă mulți se îndoiesc și să nu uităm că trecem prin fugarul prezent ce leagă trecutul de viitor, dar îi conferă o identitate unică și irepetabilă.

Sigur, viața este mereu un prilej de a ne întreba: „Cine suntem, de unde venim și încotro ne îndreptăm?”. Iar rezultatele dumneavoastră răspund la aceste întrebări.

Apoi, dragi colegi, vă doresc să gândiți mult. Fiindcă cu cât gândirea îți e mai săracă, cu atât nu-ți poți înțelege dorințele și nu le poți con-

strui. Dar este important să gândim mereu, fiindcă gândurile ne organizează timpul, dar tot ele ni-l destramă. Apoi, pe acest drum, după un timp, noi, cadrele didactice, înțelegem că norocul e făcut din lacrimile noastre și că de multe ori marmura se întâlnește cu noroiul.

Vă doresc să fiți sănătoși și să aveți noroc. Însă norocul seamănă cu un soare care, luminând o emisferă, o lasă pe cealaltă în întuneric. Nu trebuie să uităm că norocul este frate gemă cu marea și amândoi nu pot sta liniștiți multă vreme...

Doamnelor și domnilor! Această reuniune ne îndeamnă să privim spre Europa cu admirație și respect. Dar apoi să ne întoarcem privirile spre noi înșine și să sperăm că vom deveni ceea ce merităm să fim. Așa se face că viața înseamnă a fi ceea ce suntem și a deveni ceea ce suntem capabili să devenim, nefiind un „dar” pentru a fi fericiți. Ci doar, numai pentru a merita să fim.

Sigur, noi, cei din școală, știm că nimic nu rămâne în aceeași stare: nici adevărul, nici demnitatea, nici curajul. Deci ar trebui să profităm de timp, cât mai mult și mai repede, ca să ieșim din labirint. Apoi, știm noi, cei din școală, că nu există dreptate în istorie, nici bunățate în natură. Sau, incertitudinea își are farmecul ei.

Nu de unde venim, ci încotro mergem – acolo este onoarea noastră. Apreciind ceea ce s-a făcut, cu siguranță, vom iubi și ceea ce se va face. S-a făcut școală – se va face școală. Dl Prim-ministru, dl viceministru al Educației și dl rector, aici de față, au subliniat în discursurile lor cât de importantă este școala, ce trebuie să facă ea în viitor, pretutindeni în lume. Eu subliniez ideile domniilor lor prin antiteză: Ce s-ar întâmpla fără școală?

Inteligența fără școală te face pervers,
Iar justiția fără școală te face implacabil.
Diplomația fără școală te face ipocrit,
Iar succesul fără școală te face arrogant.
Bogația fără școală te face avar,
Supunerea fără școală te face servil,
Iar sărăcia fără școală te face orgolios.
Frumusețea fără școală te face ridicol,
Iar autoritatea fără școală te face tiran.
Munca fără școală te face sclav, iar
Cuvintele fără școală te fac introvertit.
Legea fără școală te supune,
Iar politica fără școală te face egoist.
Credința fără școală te face fanat,
Iar Crucea...

Crucea fără școală reprezintă tortura!
Uneori îmi spun că nu există nicio taină a timpului, ci numai tainele celor care-l trăiesc. Și dacă asta înseamnă ce așteptăm noi de la el, întrebarea: „Ce ne va aduce viitorul?” ne-o punem în zadar. Răspunsul nu va fi dat, pentru că nu există un singur răspuns, fiindcă nu toți îl vom iubi la fel...

Apoi, să nu uităm ceea ce vă dorim noi:
Sănătate, bucurie, pace.
Liniște, frumusețe, familie, dragoste,
Bine, succese și din nou sănătate –
Să aveți parte de toate!
Vă mulțumesc!

Radu MUNTEANU,
prof., dr. ing., președintele Senatului,
ex-rector și rector de onoare al UT
din Cluj-Napoca, Doctor Honoris
Causa al UTM

Distincții de stat pentru UTM-iști

Cu prilejul vârstei semicentenare a UTM, în semn de înaltă apreciere a meritelor deosebite față de stat, pentru muncă îndelungată și prodigioasă în domeniile respective de activitate și înaltă măiestrie profesională, conducerea RM a decorat cu distincții de stat mai mulți profesori utm-iști:

„Ordinul de Onoare”:

Aurel Marinciuc, conf. univ.;
Valentin Amariei, prorector;
Nicolae Petrică, general de
brigadă în rezervă.

Ordinul „Gloria Muncii”:

Andrei Cojuhari, prof. univ.;
Tudor Ambros, prof. univ.;
Valeriu Dulgheru, șef catedră;
Nicolae Mogoreanu, șef de
departament.

Medalia „Meritul Civic”:

Petru Stoicev, șef catedră;
Serghei Andronic, decan;
Ion Balmuș, decan;
Svetlana Gârlea, contabil-șef.

Titlul onorific „Om Emerit”:

Petru Todos, prim-prorector.

Acad. Ion Bostan – membru al Academiei Europene de Științe și Arte

Pe 14 noiembrie 2014, alături de alte cinci personalități notorii ale țării noastre, membri ai AȘM, acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a devenit membru de onoare al Academiei Europene de Științe și Arte (*Academia Scientiarum et Artium Europaea* – ASAE).

Savanții noștri au fost acceptați în rândul academicienilor europeni la propunerea acad. **Gheorghe Duca**, președintele AȘM, până atunci singurul membru al ASAE, originar din RM.

Candidații la prestigiosul titlu s-au remarcat prin excelență științifică și dedicație, promovarea valorilor și standardelor europene, consolidarea rolului determinant al științei și artei în țară și în spațiul european.

ASAE este cel mai înalt for științific european, fondat la Salzburg, Austria, în 1990, și reprezintă expresia unității spirituale a Europei, științei interdisciplinare și artei la nivel european. Forul numără 1500 de personalități în 7 secții: Științe umaniste; Medicină; Artă; Științe naturale; Științe sociale, economice și juridice; Științe tehnice și ale dezvoltării; Religiiile lumii. Instituția are 12 protectori, 50 de senatori, iar în corpul academic – 29 laureați ai Premiului Nobel.

Ceremonia de înmănare a însemnelor de membru de onoare al ASAE pentru savanții din RM va avea loc în martie 2015, la sediul ASAE din Salzburg, Austria.

Semicentenarul UTM a constituit un prilej semnificativ ca ediția a XI-a a Simpozionului Științific al Inginerilor Români de Pretutindeni – SINGRO-2014, cu genericul „Ingineria: prezent și viitor”, organizat de Asociația Generală a Inginerilor din România (AGIR) și Asociația Inginerilor din Moldova (AIM), să se desfășoare la Chișinău.

„Anul acesta simpozionul are loc la Chișinău, capitala RM, pentru că ne leagă – peste timp și peste vremuri – rădăcini și tradiții comune. Este un prilej să participăm și la jubileul de o jumătate de secol al UTM și să exprimăm cele mai calde sentimente frățești de apreciere a activității prodigioase pusă în slujba nobilei cauze de formare a specialiștilor cu înaltă pregătire profesională”, a declarat în deschiderea simpozionului președintele AGIR, prof.as., dr.ing. Eurlng DHC **Mihai Mihăiță**.

AGIR și AIM și-au propus să dea expresie bunelor lor relații într-un context mai larg, prin relevarea valorilor comune ale inginerilor români de pretutindeni. În context, prof. **Mihai Mihăiță** a menționat:

„SINGRO s-a impus în lumea științifică prin abordarea sistematică a problemelor în scopul identificării unei căi către un nou model economic, durabil, pe care să-l urmărim. De-a lungul a 50 de ani de ființare a UTM inginerii de pe ambele maluri ale Prutului, în pofida numeroaselor dificultăți provocate de condiții potrivnice, n-au încetat să se preocupe cum să colaboreze, iar când a fost posibil, să comunice, să se viziteze reciproc, să-și împărtășească experiențele, să realizeze proiecte comune, să contribuie la îmbogățirea culturii și practicii tehnice.

Comunitatea de limbă, istorie, civilizație și cultură face din relațiile dintre România și RM o stare de fapt și de spirit unică la nivel european, din care rezultă o comuniune specială. S-a demonstrat că, dincolo de influența unor factori nefavorabili, există un numitor comun: dorința fierbinte,

SINGRO-2014

potențată de știință, de marile achiziții ale cunoașterii, de a ne aduce fiecare contribuții tot mai însemnate la progresul profesiei ingineresti, mereu înnoită și deschisă la nevoile omului, măsură a tuturor lucrurilor.

Simpozionul se remarcă printr-o participare numeroasă, prin calitatea participanților, a conferențiarilor și prin rezultate practice sperate. A sosit timpul ca ingineria noastră să renască într-o lume nouă, să se redescopere în cercetare, în proiecte de viitor. Să păstrăm aprinsă flacăra speranțelor!”

Un mesaj semnificativ a fost transmis și de ministrul delegat pentru România de Pretutindeni, **Bogdan Stanoievi**:

„Tehnologia este un limbaj universal, o forma esențială prin care un popor se exprimă în planul creației intelectuale și contribuie la bogăția materială a umanității. De aceea, inițiativa de a-i aduce laolaltă pe inginerii români de pretutindeni capătă importanța conștientizării și recunoașterii unor valori incontestabile. Tehnologia se referă la toate acele lucruri care sunt făcute să susțină viața, să faciliteze legăturile dintre oameni, să strângă popoarele și să lege națiunile unele de altele. Tehnologia este cea care îi permite unui popor să-și povestească istoria – la fel ca și cuvintele limbii noastre, știm azi despre latinitatea noastră privind Colunna lui Traian de la Roma, piciorul Podului construit de Apolodor din Damasc peste Dunăre sau giganticul mausoleu Tropaeum Traiani din Dobrogea.

Noi, românii, avem o lungă tradiție a învățământului tehnic – în 1813, acum peste 200 de ani, la Iași, **Gheorghe Asachi** pune bazele primei școli de ingineri din Țările Române. În această tradiție s-au format mari ingineri care au gândit și implementat soluții care au devenit o parte a patrimoniului tehnic universal.

În 1879, francezul **Gustave Eiffel** venea din Franța la Vălenii de Munte să discute cu românul **Gheorghe Pănculescu** despre tehnologia urmată de acesta din urmă la construcția căii ferate București-Predeal. Eiffel avea să recunoască contribuția lui Pănculescu în una dintre cele mai importante lucrări ale sale și să o adopte în construcția turnului din

Paris, care îi poartă numele.

Poeții au legat cele două maluri ale Prutului prin poduri de flori. Inginerilor le revine misiunea să le apropie, prin poduri de fier și beton armat, peste care să treacă trenuri și camioane cu mărfuri și materii prime pentru fabrici și piețe, prin gazoducte care să aducă în casele oamenilor căldura, prin rețele electrice care să aducă lumina și energia. Tehnologia trebuie să lege acum RM de România, trebuie să lege RM de UE – iar aici vine rândul inginerilor să-și aducă contribuția.”

Cele șase prezentări din **sesiunea plenară** au abordat teme generale, de interes pentru toți participanții. Seria a fost deschisă de acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, cu lucrarea „Cercetarea științifică: de la idee la produse industriale în exemple (Transmisii precesionale, sisteme de conversie a SRE, microsatelitul „Republica Moldova)” – o sugestivă trecere în revistă a principiilor preocupării științifico-tehnice din Moldova și perspectivele de aplicare a acestora în practica inginerescă.

Detaliind o importantă direcție de cercetare, prof. univ. **Ion Tighineanu** a vorbit despre dezvoltarea nanotehnologiilor în RM. Prof. em. dr. ing. **Valeriu V. Jinescu** a conferențiat despre **ergonomia – principii, legi și aplicații cu grad mare de aplicabilitate**, iar prof. dr. ing. DHC **Florin Tănăsescu** despre **problemele actuale ale energeticii**. Prof.univ.em. dr.ing. DHC **Ioan Curtu**, de la Universitatea Transilvania din Brașov, a abordat o altă temă de mare actualitate în domeniul învățământului: **calitatea în procesul educațional**. În încheiere, dr.ing. **Ion Madan**, absolvent al UTM stabilit în Germania, a vorbit despre **tainele ingineriei germane din perspectiva unui basarabean**.

Lucrările pe secțiuni au fost moderate de prof.univ., dr.hab. **Petru Stoicev**, prof. univ., dr.ing. **Gheorghe Manolea** și prof.univ., dr.hab. **Mircea Andriută**.

În program au fost înscrise 45 de lucrări. Varietatea temelor abordate a permis realizarea unui fructuos schimb de experiență între specialiști din diferite domenii și a demonstrat, încă odată, marea varietate a problemelor ingineresti.

Au fost expuse rezultate originale ale unor cercetări

specifice și realizări ingineresti deosebite: „Obținerea unui nanocompozit poliuretanic cu proprietăți speciale ignifuge, antiuzură și anti-alunecare pentru podele în instituții publice” (drd.ing. **Marin Laurentiu, Marin Catalina Daniela, ICECHIM București, prof. Pavel Topală, prof. Vitalie Besciu, drd. Alexandru Ojegov, RM); „Monitorizarea activităților de combatere a căderilor de grindină în zone transfrontaliere: rezultate obținute în proiectul MIS ETC 166” (prof. **Gheorghe Manolea**, Universitatea din Craiova, dr. ing. **Laurențiu Alboteanu**, dr.ing. **Constantin Sulea**); „Spectroscopia Mossbauer: metoda de studiu a suprafeței” (dr.ing. **Ion Bibicu** – Institutul Național de Fizica Materialelor, Măgurele); „Aspecte privind infrastructura pentru navigație în România” (prof. **Romeo Ciortan**, Universitatea Ovidius, Constanța); „Sisteme hidraulice de recuperare a energiei utilizate pentru creșterea eficienței energetice a mașinilor și echipamentelor” (dr.ing. **Corneliu Cristescu**, dr.ing. **Cătălin Dumitrescu**, dr.ing. **Radu Radoi**, dr.ing. **Liliana Dumitrescu**); „Metodologia pentru îmbunătățirea calității apei potabile” (prof. **Rodion Popa**, Federația Rusă), „Soluții moderne de poduri aplicate în România în ultimele două decenii” (dr.ing. **Victor Popa**); „Convertoarele statice de putere utilizate în conversia energiei – eficiente energetice sau utile în procesul de conversie” (dr. ing. **Ion Potârniche**, drd. **Mina Gheamalinga**, ing. **Cornelia Popescu** – ICPE ACTEL); „Îmbunătățirea terenului de fundare cu coloane de piatră spartă compactată – tehnologia Geopier” (ing. **Eugeniu Vasilache**, ing. **Petre Uta**); „Senzori pentru textile inteligente” (drd. **Vlad Dragoș Diaconescu**, dr. **Liliana Vornicu-Albu**, dr.ing. **Rodica Diaconescu**, drd. **Isabela Racea**, prof.dr.ing. **Aurelia Grigoriu**); „Tehnici analitice nedistructive pentru caracterizarea și autentificarea unor monede medievale din argint de pe teritoriul RM (sec. XIV-XVII)” (drd. **Codrin Lăcătușu**, prof. dr.ing. **Aurelia Grigoriu**, dr.ing. **Nicoleta Vornicu**, dr.ing. **Maria Geba**, dr.ing. **Rodica Diaconescu**).**

Lucrările prezentate vor fi publicate în Buletinul AGIR – cota CNSIS categ. B+, precum și în revistele de specialitate ale UTM.

Noi Doctori Honoris Causa ai UTM

În cadrul festivităților de consemnare a semicentenarului UTM desfășurate sub genericul „50 de ani de învățământ superior ingineresc”, pe 23 octombrie 2014 Senatul UTM a acordat titlul de Doctor Honoris Causa la încă două personalități ale culturii tehnice române: prof. as. dr. ing. Eurlng DHC **Mihai Mihăiță**,

președinte al Consiliului director al Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR) și președinte al Academiei de Științe Tehnice din România (ASTR), și prof. univ., dr. ing. DHC **Florin Teodor Tănăsescu**, vicepreședinte al ASTR. Ceremonia înmânării titlurilor s-a desfășurat cu ocazia SINGRO-2014.

Prof. as., dr. ing. Mihai Mihăiță

Laudatio dedicat prof. as. dr.ing. Eurlng DHC **Mihai Mihăiță** a fost prezentat de acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, care a relevat că titlul academic de DHC a fost acordat „pentru merite deosebite în consolidarea și promovarea imaginii ingineriei românești la scară internațională, dezvoltarea științelor ingineresti și aprofundarea cooperării inginerilor români de pretutindeni”.

„Personalitatea unui om reprezintă cea mai înaltă sinteză sufletească, fiind o valoare morală și profesională, un deziderat etic sau estetic, pe care mulți își propun să-l atingă și puțini îl ating în adevăr. Acest *Laudatio* se adresează unui remarcabil pedagog și om de știință, manager, apărător înflăcărat al intereselor profesionale și sociale ale inginerilor, al întăririi prestigiului și profesiei de inginer, legându-și numele de renașterea AGIR, readucând-o la viață în decembrie 1989”, a relevat rectorul Bostan.

În continuare, au fost relevate cele mai semnificative momente ale devenirii sale profesionale: de la funcțiile executive la nivel de unități până la cea de viceministru al Transporturilor și Telecomunicațiilor

și conducător al Căilor Ferate Române (CFR). Absolvent al Institutului de Căi Ferate București, specialitatea Tehnologia transportului feroviar (1955); cu specializări în informatică (Institutul Politehnic București, 1972); gestiunea întreprinderilor (Franța, 1973); analist (Marea Britanie, 1974); management și informatică în instituții de profil (1978-1989); management pentru economia de piață (RKW Nordrhein Westfalen Germania, 1994; Eurlng, 1997), a contribuit esențial la modernizarea CFR, la înființarea și dezvoltarea sistemului informatic în transporturi, a desfășurat o complexă activitate didactică și de formare a cadrelor, în special a inginerilor.

A participat la proiectarea a 4 sisteme informatice feroviare internaționale și a realizat peste 100 de proiecte și studii în domeniul feroviar și informatică în transporturi. A activat în 6 proiecte internaționale în cadrul Programului Leonardo Da Vinci și FP6 și în peste 20 de proiecte finanțate de organisme coordonatoare a activității de cercetare din țară (programele Mener, Ceres, Relansin, Calist, Ceex, Invent etc.). A publicat în reviste de specialitate peste

90 de lucrări științifice și peste 70 – cu caracter de analiză retrospectivă, istoria tehnicii, orientare, perspectivă și atitudine. A prezentat comunicări științifice la peste 80 de conferințe interne și internaționale.

S-a afirmat ca prof. asociat la „Politehnica” din București; profesor onorific al Politehnicii din Timișoara; președinte al Consiliului tehnico-științific al Departamentului CFR, Consiliului tehnico-științific pentru activitate informatică în transporturi; membru al Consiliului tehnico-științific al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, Consiliului tehnico-științific al Institutului de Matematică, Comisiei de cibernetică a Academiei Române; Comitetului Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române; Colegiului Consultativ pentru Cercetare Dezvoltare și Inovare; m.c. al Pan American Academy; membru fondator al Academiei Oamenilor de Știință și al ASTR; director fondator al publicației „Univers ingineresc”; reprezentant al României în organisme internaționale în domeniul transporturilor.

În încheiere, în *Laudatio* s-a subliniat contribuția adusă la dezvoltarea rela-

țiilor de prietenie și colaborare dintre România și RM, în particular în domeniul ingineresc și didactic: „O activitate atât de prodigioasă și prestigioasă conturează pregnant profilul omului de cultură **Mihai Mihăiță**, capabil să îmbine în mod atât de fericit calitățile unui erudit cu cele ale unui dascăl, unui inginer, cu cele ale unui manager”.

În *discursul de răspuns*, **Mihai Mihăiță** a abordat o temă de mare interes și actualitate: **legătura dintre știință și conștiință**, exprimându-și convingerea că „nu există activitate umană mai captivantă decât cea dedicată științei, înțelegând prin aceasta descoperirile și aplicarea lor, ca o legătură indispensabilă dintre teorie și practică. De aici decurge și afirmarea pe un tărâm în esență bivalent: cunoaștere și conștiință.

O analiză a raportului dintre știință, ca o expresie a cunoașterii sistematice, și conștiință, ca mărturie a unei bune cunoașteri de sine, impune o abordare riguroasă. (...) Ne aflăm în plin câmp epistemologic, ceea ce ne ajută să identificăm nu numai fundamentalele științei pe care o slujim, ci și valorile pe care le promovăm. Tocmai de aceea

se cere amintit că anii crizei globale au confirmat, într-o manieră de netăgăduit, impactul considerabil al revoluției informatice nu numai asupra conținutului și dimensiunilor cercetării științifice, a întregii dezvoltări economico-sociale, dar și asupra reformării sistemelor de educație. Acest impact readuce în prim-plan tema responsabilității omului de știință, uneori într-o manieră dramatică, întrucât nimic pe această lume nu este integral bun sau rău. Bunăoară, globalizarea care, în primă și ultimă instanță se bazează pe progresul științei și tehnologiei. (...) Inegalitățile din lumea în care trăim își au originea în decalajele ști-

ințifice și tehnologice. (...)

Realizările și provocările cu care ne confruntăm relevă exact ceea ce constituie liantul dintre știință și conștiință pe plan global. În acest spațiu de trăire, simțire și gândire ne aflăm noi, cei care ne străduim să punem creația în slujba valorilor umane, cunoscând că tot ceea ce are valoare are la bază o gândire etică. O asemenea gândire îi determină pe oamenii de știință să sublinieze necesitatea de a dezvolta un nou mod de a privi lumea și pe noi înșine – o nouă hartă a realității. (...) Fără o revoluție globală în sfera conștiinței umane nu se va schimba nimic în lume.”

Prof. univ. dr. ing. Florin Teodor Tănăsescu

și activitatea celui distins. Născut pe 12 aprilie 1932, la Bârlad. Urmează cursurile Colegiului National „Sf. Sava” din București (1943-1951), absolvă în 1956 Facultatea de Electrotehnică a „Politehnicii” bucureștene. Susține teza de doctorat în domeniul măsurărilor electrice și obține titlul de dr. ing. al Politehnicii „Gh. Asachi” din Iași (1968). În 1969 devine director general al Institutului de Cercetare pentru Industria Electrotehnică, angrenat în mari proiecte legate de dezvoltarea industriei electrotehnice, realizarea echipamentelor pentru forajul terestru și marin, metroul Bucureștean, acționările electrice pentru tracțiune, ciment, materiale electrotehnice.

Domenii de activitate științifică: aparatajul de înaltă tensiune și tehnicile de măsurare, tehnica tensiunilor înalte, electrostatica și aplicații, descărcări parțiale în sistemele de izolație solide și lichide. Este

autor a peste 130 lucrări științifice publicate în țară și străinătate, 14 cărți și 35 brevete.

În paralel cu activitatea de cercetare științifică, este profesor universitar, susținând la Universitatea „Valahia” din Târgoviște și „Politehnica” din București cursuri în domeniul electrotehnologiilor și al surselor noi de energie, utilizarea energiei; conduce teze de doctorat în domeniul electrotehnologiilor. Este DHC al Universității „Valahia” din Târgoviște. Președinte al Comitetului Electrotehnic Român. Membru al numeroase organisme internaționale: Asociația Inginerilor Electricieni din SUA, Comisia Electrotehnică Internațională, Asociația Europeană de Terminologie. A coordonat la nivel național politicile de cercetare științifică în cadrul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie (1985-1987) și în Ministerul Cercetării și Tehnologiei al Români-

ei (1992-1996). Laureat al Premiului „Traian Vuia” al Academiei Române. Decorat cu ordine și medalii românești și străine pentru merite în activitatea de cercetare științifică. Membru de onoare al AȘM.

În *Laudatio* s-a mai relevat că prof. Tănăsescu a fost „inițiatorul și promotorul Acordului Interguvernamental RM – România pentru susținerea învățământului și cercetării, semnat la Chișinău la 19 mai 1992, care a avut o importanță crucială pentru RM. Semnificațiile acestui Acord privesc în special soluționarea unei probleme complexe privind trecerea la predarea în limba română în domeniul învățământului ingineresc autohton, asigurarea cu literatură și perfecționarea lingvistică a cadrelor didactice este una deosebită”.

În *discursul de răspuns* prof. **Florin Teodor Tănăsescu** a ales să vorbească despre **limbă și**

terminologia ei, „despre limbajele de specialitate, despre limba ca instrument de comunicare între oameni (deci în scop practic), dar în egală măsură și estetic pentru că limba trebuie să fie curată, frumoasă, lipsită de accidente lingvistice care o pot altera, să aibă prin crearea cuvintelor frumosul care te îndeamnă să o iubești și să-ți fie sprijin atunci când tânjești că nu o poți vorbi, ci numai citi, neavând cu cine. (...)”

Apărarea limbii române, un element inseparabil al identității naționale, este în egală măsură legată de deschiderea spre alte limbi care o pot îmbogăți, îi dau posibilitatea de a se dezvolta și integra în marile tendințe europene. Un împrumut lingvistic corect făcut, după reguli clare și unanim acceptate, îmbogățește o limbă, îi dă forță și vitalitate și reprezintă însăși cheia dezvoltării sale.”

În *Laudatio* prezentat de prof. univ. dr. **Petru Todos**, prim-prorector al UTM, s-a menționat, între altele: „Activitatea profesională a dlui **Florin Tănăsescu**, pe care-l omagiam astăzi, poate fi amplasată în trei sfere importante – aceea a cercetării directe, legată de mai multe

domenii, a doua sferă de activitate se referă la managementul cercetării și a treia, indispensabil legată de primele două, de cadru didactic, de transfer al cunoștințelor către tânăra generație”.

Toate aceste domenii au fost ilustrate cu numeroase momente din viața

Simpozion internațional

Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte

În suita manifestărilor prilejuate de împlinirea a 50 de ani de la înființarea UTM s-a înscris și Simpozionul internațional „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte” (24-25 octombrie 2014), ajuns la a IX-a ediție, care a întrunit participanți din Franța, Germania, România, RM.

Cuvântul inaugural a fost rostit de Valerian Dorogan, prorector pentru cercetare științifică al UTM. Au adresat mesaje de felicitare Alexandru Herlea, directorul Casei Române din Paris, ex-ministru al Integrării Europene al României (1996-1998), Adrian Graur, fost rector al Universității „Stefan cel Mare” din Suceava, DHC al UTM, Radu Munteanu, președinte de onoare al UT din Cluj-Napoca, DHC al UTM.

În afara lucrărilor pe secțiuni, „Cultura Cucuteni” și „Istoria științelor și tehnicii”, în sesiunea plenară au fost prezentate mai multe comunicări: „Reabilitarea lui Machiavelli” – Radu Munteanu, prof. la UT din Cluj-Napoca, „Istoria unor idei biomimetice din ingineria mecanică” – Mircea Pascovici, Universitatea Politehnică din București, „Scrisoarea danubiană și tăblițele de la Sinaia” – Viorel Ungureanu, Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău. Deosebit de interesantă a fost comunicarea „Cartea „Porțile de lemn ale satului, Porțile sufletului” a lui Constantin Tudose” – o valoroasă monografie și o machetă sculptată în lemn de către autor prezentată de Vasile Puiu, prof. la Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău, vicepreședinte al Asociației „Pro Basarabia și Bucovina”. Localitatea Cașin (baștina autorului) a fost aleasă drept obiectiv turistic pentru ediția simpozionului din anul viitor. Un interes aparte a trezit comunicarea „Emil Racoviță și urmașii lui. Spre Polul Sud” – prof. P. Manea, Cluj-Napoca – o încercare de a ne cunoaște mai bine înaintașii, deseori puși în valoare de străini și neglijați de ai săi.

Comunicările au adus noi contribuții la mai buna cunoaștere a

culturii și civilizației Cucuteni – una dintre cele mai vechi din Europa, care și-a primit numele după satul cu același nume din apropierea Iașului, unde, în 1884, s-au descoperit primele vestigii. Cultura Cucuteni a precedat cu câteva sute de ani toate așezările umane din Sumer și Egiptul Antic. Zona aferentă avea o suprafață de cca 35000 kmp, pe teritoriul actual al României, RM și Ucrainei – de la Ariușd (în apus) până la Tripolie (Kiev).

O analiză sumară arată că actualul teritoriu al RM se află chiar în mijlocul geografic al acestei civilizații. Scundele investigații au descoperit la nordul republicii, în apropierea s. Petreni și Hăsnășeni (despre situl Petreni a scris și cunoscutul istoric N. Iorga în fundamentala sa lucrare „Istoria românilor”) planul unei așezări preistorice circulare, în care locuiau până la 4000 de oameni. Apare însă fireasca întrebare: de ce merg

atât de greu aceste cercetări? De ce suntem atât de risipitori cu istoria multimilenară moștenită de la strămoșii noștri? Alte popoare își inventează istoria. Noi, care o avem atât de adâncă, o neglijăm, o risipim. Ei bine, în perioada sovietică e clar de ce nu se făceau investigațiile necesare – pentru a nu scoate în prim-plan vechimea rădăcinilor noastre, propaganda oficială fiind că rădăcinile noastre sunt slave (prima informație despre slavi apă-

rând doar în sec. 6, d.Hr.). Se mai vorbește puțin doar despre cultura Tripolie (în același scop!) – extrema de est a culturii Cucuteni-Tripolie. Pusă în valoare de neamțul Hubert Schmidt, care a publicat în 1924 la Berlin o monografie despre cultura Cucuteni, cu regret, această cul-

rezultate și invenții, în prima jumătate a unui top mondial al universităților.

Una dintre cele mai numeroase delegații sosite la UTM cu acest prilej a fost cea din Bacău: prof. univ. Vasile Puiu și Viorel Ungureanu, lectorul Gabriel Puiu, de la Universitatea „V. Alecsandri”, Geo Popa, directorul Centrului Internațional de Cultură și Artă „G. Apostu”, scriitorul Ștefan Dinescu, Constantin Tudose (mănăstirea Cașin), autorul lucrării „Porțile de lemn ale satului, Porțile sufletului”, dar și câțiva studenți băcăuani. Totodată, UT „Gh. Asachi” din Iași a participat cu o delegație importantă condusă de decanul Facultății de Mecanică, Cezar Opreșan, prof. univ. ing. Gheorghe Prisăcaru, Lorin Cantemir, prof., DHC al UTM, fondatorul Simpozionului, nelipsit la toate edițiile; ș.a..

Printre oaspeții de onoare ai Simpozionului pot fi nominalizați: Florin Tănăsescu, prof. DHC al UTM, secretar general al Academiei Tehnice din România; Nicolae Dabija, poet, DHC al UTM, m.c. al AȘM; Mihai Tun, ex-primar (timp de 36 de ani) al com. Cucuteni.

Ziua a doua a simpozionului a inclus o vizită la Muzeul Tehnic în aer liber al UTM (despre care participanții au remarcat că ar fi unic printre universitățile din România), amplasat în parcul din sectorul Râșcani, cunoscuta spirală din istoria dezvoltării teh-

nicii, constituită din sculpturi în piatră ale celor mai marcante invenții și inventatori. Ziua a doua a culminat cu o frumoasă excursie la Orheiul Vechi, unde oaspeții au vizitat cunoscuta biserică săpată în piatră, Casa Țărănească cu toate atribuțiile unei vechi gospodării țărănești. În final a fost organizat un prânz țărănesc într-o pensiune amenajată într-un adevărat stil rustic, cu gustări naționale și un veritabil vin moldovenesc. O mare surpriză pentru oaspeți au fost minunatele cântece folc interpretate de irepetabilul Marcel Zgherea – un adevărat Tudor Gheorghe al Basarabiei. Sentimentalele cântece ale maestrului au atins coardele sensibile ale majorității participanților, și în special, al dnei Herlea de la Paris (franțuzoaică de origine, căreia i-au dat lacrimile!), inimoșilor prof. L. Sofonea de la Sibiu, V. Puiu de la Bacău, M. Pascovici de la București, C. Opreșan de la Iași. „O mențiune specială fac pentru vizita extrem de reușită a minunatului Orhei Vechi, pe care l-am vizitat și unde a fost fantastic! Rar mi s-a întâmplat în viața să mă simt atât de bine, din toate punctele de vedere”, a mărturisit după simpozion prof. de la Politehnica din București, Mircea Pascovici.

A10-a ediție jubiliară din anul viitor a simpozionului va fi organizată la Iași-Bacău.

Mircea Snegur – Doctor Honoris Causa al UTM

Pe 24 octombrie 2014, în finalul primei zile a simpozionului „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte”, Senatul UTM a acordat titlul onorific de Doctor Honoris Causa primului Președinte al Republicii Moldova, dlui Mircea Snegur. Alegerea mediului cucutenian al simpozionului pentru această importantă misiune a fost deosebit de semnificativă: activitatea primului președinte se încadrează în istoria mai recentă a acestei părți de popor cu rădăcini adânci cucuteniene.

În Laudatio dedicat primului Președinte al Republicii Moldova, Mircea Snegur, prezentat de către acad. Ion Bostan, rectorul UTM a remarcat contribuția decisivă în obținerea suveranității și independenței Republicii Moldova, după ieșirea din URSS, și la dezvoltarea și consolidarea sistemului educațional universitar, promovarea valorilor naționale, grafiei latine, limbii române, simbolurilor de Stat.

S-a născut la 17 ianuarie 1940 în s. Trifănești, jud. Soroca, într-o familie cu străvechi rădăcini țărănești basarabene. În 1956 a absolvit școala medie din Frumușca, Florești, iar în 1961 – Institutul Agricol din Chișinău. De specialitate este agronom-savant și deține titlul de doctor în științe agri-

cole. A fost agronom și președinte de colhoz în s. Lunga, r. Florești, director al Stației experimentale pentru culturile de câmp, șef al Direcției principale știință agricolă a Ministerului Agriculturii, director general al Asociației științifice de producție „Selecția”, director al Institutului de cercetări științifice în domeniul culturilor de câmp din Bălți.

În 1981 se include în viața politică, activând în calitate de prim-secretar al comitetului raional Edineț; deputat în Sovietul Suprem al URSS; președinte al Sovietului Suprem al RSSM.

În momentul critic din august 1989, susține proiectul de lege care conferea limbii române dreptul de limbă oficială și revenirea la drapelul tricolor, fapt care i-a atras

simpatia moldovenilor și îl aduce în rândurile liderilor Mișcării de eliberare națională.

În 1990 a impus, împreună cu intelectualitatea care milita pentru dobândirea identității naționale, folosirea limbii române ca limbă oficială, dar și drapelul tricolor. Acest lucru i-a asigurat simpatia moldovenilor, care l-au votat liber ca președinte al țării. De numele

lui se leagă evoluția celor mai importante conflicte și evoluții geopolitice, de la dobândirea independenței și podurile de flori de la Prut, la războiul din Transnistria.

O descriere realistă a acestor timpuri dramatice pentru țara noastră, dar și a dramei sufletești prin care a trecut omul și politicianul Mircea Snegur și-a găsit reflectare în cartea „Labirintul destinului” în șase volume, apărută de sub tipar acum un an, pe 10 decembrie 2013, în care autorul Mircea Snegur a îmbinat amintirile personale cu documente și fapte reale din istoria modernă a Republicii Moldova. Această carte va contribui la cunoașterea istoriei noastre și a timpului pe care Președintele Mircea Snegur l-a trăit împreună cu cetățenii Republicii Moldova.

Pentru activitate prodigioasă profesională și politică i-au fost conferite numeroase distincții de stat și titluri onorifice: Ordinul „Insigna de Onoare” (1966), Medalia „Pentru Vitejie în Muncă” (1976), „Ordinul Republicii” (2000), Diploma „AD Honores” a Academiei Europene de Arte (1995), Diploma de Onoare și Medalia de Aur a Ordinului European de Merit (1995), este Doctor Honoris Causa al Universității Agrare de Stat din Moldova, Universității din Ankara, ULIM, AȘM, UCCM ș.a.

Săptămâna jubiliară 20-25 octombrie 2014

Conferința științifică a studenților și colaboratorilor

Săptămâna dedicată seicentinarului UTM a debutat cu o **Conferință științifică jubiliară a studenților și colaboratorilor UTM**.

În debutul manifestării, acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a subliniat semnificația conferințelor științifice ale studenților și colaboratorilor desfășurate în fiecare an în această perioadă, demonstrând că elementul cercetării științifice impregnează organic procesul didactic la UTM și astfel ridică perma-

nent nivelul de calitate a procesului didactic.

Ion Tighineanu, vicepreședinte al AȘM, a găsit oportun să-și împărtășească amintirile din propria studenție la UTM. Într-adevăr, elementul cercetării științifice, care pătrundea întregul proces didactic, i-a dezvoltat gustul pentru știință, l-a ajutat să-și pună baza propriei cariere. D-sa a îndemnat studenții să profite din plin de această politică didactică a cercetării științifice pe care

UTM o are pe frontispiciu și să „roadă granitul științei” fără oboseală, căci viitorul carierei lor ingineresti le va aduce roade dulci, cu siguranță.

Cuvinte de înaltă prețuire pentru politica didactică promovată de UTM desfășurată paralel cu cercetarea științifico-tehnică și îndemnuri de muncă în aule și laboratoare pentru studenții prezenți la conferință au rostit: **Valeriu Canțer**, președintele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare; **Anatolie**

Sidorenco, directorul Institutului pentru Inginerie Electronică și Nanotehnologii al AȘM; **Ion Valuță**, fost prorec-

tor pentru știință (1966-1970) al IPC, ș.a.

Conferința s-a încheiat cu un moment solemn: înmâna-

rea medaliei de aur jubiliare „UTM – 50 ani” mai multor studenți, masteranzi, doctoranzi.

Alina Strătilă – un nou doctor în științe economice

La UTM a avut loc, în premieră, susținerea în regim online a unei teze de doctor. Este vorba de un doctorat în economie pe tema: **„Creșterea eficienței în treprinderii în baza restructurării funcției de personal”** (în ramura construcțiilor). Autor: **Alina Strătilă**, absolventă a specialității „Economia și Managementul Construcțiilor”, FIEB. Conducător științific: **Maria Gheorghită**, dr. în econ., prof. univ.

Acest fapt este important și semnificativ din mai multe considerente. În primul rând, evenimentul se înscrie perfect în tendința prioritară a UTM de întinerire a contingentului de cadre didactice cu grade și titluri științifice: tânărul doctor **Alina Strătilă** și-a susținut teza la nici 30 de ani împliniți.

În al doilea rând, se contribuie la creșterea numărului de specialiști de înaltă calificare într-un domeniu științific imperios necesar dezvoltării economice a RM. Construcțiile cu ramurile conexe constituie cca 30% din PIB. Însă numărul de doctori în economie și managementul construcțiilor, comparativ cu alte ramuri, este de zeci de ori mai mic.

Totodată, teza respectivă reprezintă un exemplu de cooperare între catedrele de profil înrudite: conducătorul științific este de la Catedra EMI (Economie și Management Industrial). Cu această ocazie îi mulțumim prof. **Maria Gheorghită** pentru susținerea Catedrei EMC, care duce lipsa acută de conducători științifici vorbitori de limba română.

Prezintă interes și actualitatea temei în contextul finanțării insuficiente a cercetării în domeniu din partea statului și a mediului de afaceri. Teza cuprinde recomandări concrete de creștere a eficienței economice, de restructurare a funcției de personal, de menținere a forței de muncă în construcții, de creare a noi locuri de muncă bine plătite. Nu e o noutate că pentru a crește productivitatea muncii și eficiența producției unii „antreprenori” mai curând sunt tentați să „implementeze” scheme de fraudare decât recomandările savanților.

Pe parcursul studiilor la UTM, autoarea tezei, fiind alolingvă, a reușit să învețe limba română la nivel de predare a cursurilor, să se implice activ și în alte activități didactice și organizatorice; este responsabilă de practica de producție la Catedra EMC și secretar al Consiliului Științific al facultății.

Nicolae ȚURCANU, dr., conf. univ., Catedra EMC

Expoziția lucrărilor de creație ale studenților

Pe 21 octombrie, a doua zi a săptămânii jubiliare a UTM, la Centrul de Excelență din campusul universitar Râșcani s-a desfășurat ediția a IV-a a Expoziției lucrărilor de creație ale studenților. Au fost etalate peste 500 de mostre. Amploarea și diversitatea lucrărilor demonstrează dedicația studenților pentru specialitățile ingineresti alese. A impresionat și ingeniozitatea, spiritul creativ cu care s-a lucrat, acesta vădind

indirect o activitate intensă și permanentă în laboratoare, unde încercările, calculele, măsurările, dar și abnegația studenților, au „făcut minuni”.

Acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat că o universitate își poate păstra blazonul de calitate numai dacă încrustează activ elementul cercetării științifice în pânza procesului instructiv-educativ, iar lucrările studenților sunt o expresie po-

zitivă a faptului că noi lucrăm cu sărg în direcția dată. Prin amplitudinea ei cantitativă și calitativă expoziția demonstrează că studenții și profesorii înțeleg profund menirea lor didactico-științifică.

Dna **Nadejda Velisco**, șefa Direcției învățământ superior a Ministerului Educației al RM, a salutat abnegația cu care studenții și profesorii UTM se manifestă pe câmpul vast al cerce-

tărilor științifice. Cercetările sunt o continuare a muncii ordonate depuse zi de zi în activitatea de predare din aule, deci panorama procesului universitar la UTM este deplină, expoziția dată fiind o dovadă clară în acest sens.

Cuvinte de bun augur au adresat și reprezentanții altor ministere, ai Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală a RM, ai organizației studențești BEST-Chișinău.

Tudor Ambros – DHC al Universității „Eftimie Murgu”

Pe 9 octombrie 2014, Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița, România a fost gazda unor evenimente de mare anvergură. În cadrul celei de-a XVII-a ediții a Conferinței Naționale de Acționari Electrice, care a implicat participanți atât de la universități din țară, cât și din străinătate, instituția a primit însemnul mării prietenii și prețuirii din partea Universității Tehnice a Moldovei. Prof. univ. dr. hab. **Tudor Ambros** de la Catedra Electromecanică și Metrologie a UTM i-a oferit prof. univ. dr. ing. ec. **Ion Piroi** (profesor de inginerie electrică la Reșița, președintele executiv și coordonator al conferinței) Medalia de Aur a UTM.

Menținem de mai mulți ani legături frumoase cu această instituție, iar prof. Piroi a fost responsabil întotdeauna și a organizat practicile studenților de la Chișinău. Domnia sa le-a organizat nu doar practica, dar a asigurat și cazarea, și masa pentru studenții noștri, de aceea aduc din partea lor mari

mulțumiri. Pentru implicarea pe care a demonstrat-o, doresc să-i înmănez medalia de aur dedicată celei de-a 50-a aniversări a UTM, a menționat prof. **Tudor Ambros**.

În aceeași zi, au urmat ceremoniile de decernare a înaltului titlu academic de Doctor Honoris Causa al Universității „Eftimie Murgu” din Reșița unor două personalități înalt

apreciate de instituția-gază: prof. univ. dr. ing. **Aurel Câmpeanu** de la Universitatea din Craiova, vicepreședinte al Academiei de Științe Tehnice din România, și dr. ing. hab. **Tudor Ambros** de la Universitatea Tehnică a Moldovei, membru de onoare al Academiei de Științe Tehnice din România.

Conferința a continuat cu lucrările în plen și pe secțiuni, iar a doua zi, 10 octombrie, a cuprins o masă rotundă cu dezbateri despre noile tendințe în ingineria electrică, acțiunea avându-l ca moderator pe prof. univ. dr. ing. **DHC Tudor Ambros**.

La manifestare au participat în jur de 140 de participanți atât de la universitățile din România (București, Iași, Timișoara, Craiova, Sibiu, Bacău, Suceava și Reșița), cât și din Germania, Franța, Elveția, Austria și Republica Moldova.

La rampă – electroniștii și fizicienii

În ziua a treia a săptămânii consacrate seicentinarului UTM au avut loc două conferințe: „Microelectronica și știința calculatoarelor”, ediția a 8-a, organizată de FCIM (decan – conf., dr. **Ion Balmuș**), și conferința Asociației Fizicienilor din RM, ediția a 5-a (președinte – acad. **Valeriu Canțer**).

În cuvântul de deschidere, acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat importanța deosebită a celor două conferințe, ele sporind statutul științific al UTM, obiectiv care trebuie susținut mereu la cote înalte. Acest fapt va condiționa clasificarea universităților din RM în 3 clase: A, B, C. Universitățile din clasa „A” vor putea pregăti cadre la toate nivelele – Licență, Masterat, Doctorat (LMD); cele din clasa „B” – vor pregăti cadre doar la 2 niveluri – Licență și Masterat; iar celor din clasa „C” li se va permite pregătirea cadre-

lor la un singur nivel – Licența.

A fost prezentat un număr impresionant de comunicări științifice – 160, de cercetători din România, Rusia, SUA, Israel, Belarus, Germania, RM, fapt ce subliniază statutul științific al UTM.

În numele conducerii AȘM și al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică un cuvânt de felicitare a rostit **Ion Tighineanu**, vicepreședintele AȘM. D-sa a reamintit rolul esențial al primului rector al IPC, acad. **Sergiu Rădăușan**, în dezvoltarea învățământului și cercetărilor ingineresti, în particular în microelectronica, astfel ca în continuare să apară și nanoelectronica, nanotehnologiile, care astăzi sunt realizări de vârf la UTM și în general în sfera științifico-tehnică a RM.

Datorită acestor succese RM a reușit să se asocieze și la programele UE P7 și, mai recent, P2020, care ne deschide posibi-

lități însemnate de ascensiune științifică.

Valeriu Canțer a specificat că prima conferință a Asociației Fizicienilor din RM a avut loc în 2005, declarat de ONU Anul Internațional al Fizicii. 2014 este declarat Anul Internațional al Cristalografiei, programul celei de-a 5-a ediții a conferinței include o comunicare cu aceeași denumire: „2014 – Anul Internațional al Cristalografiei. Cercetări cristalografice în RM”. Dl. Canțer a subliniat fructuoasa colaborare a societății fizicienilor cu UTM, iar apariția Pendulului Foucault – Orgoliu gravitațional, care este o carte de vizită a UTM, reprezintă un exemplu concludent al acestei colaborări.

Nicolae Jula, prof. univ. la Academia Tehnică Militară din București, România, a salutat cu căldură UTM-ul, subliniind impresionantele succese ale acestei instituții, materializate și

prin numărul serios de medalii de aur câștigate pe plan internațional, de brevete de invenții și de articole publicate în reviste științifice de marcă mondială.

Alexei Simașchevici, prof. univ., dr. hab., Catedra de Fizică a USM, a exprimat un sentiment de adâncă bucurie pentru faptul că la constituirea în 1964 a IPC a contribuit și catedra sa, prin eforturile de pregătire a viitoarelor cadre didactice pentru IPC: **Sergiu Rădăușan** – rector; **Vitalie Târziu** – prim-prorector; **Anatolie Casian**, **Aurel Mariniciu**, **Ion Samusi**, **Nicolae Sârbu** și mulți alți profesori.

În ședința plenară au susținut comunicări dnii **Victor Crațov**, **AȘM**; **Veaceslav Ursachi**, **AȘM**; **Victor Șontea**, UTM. În cadrul conferințelor amintite s-a înscris și Simpozionul „Fizică și Astronomie”, dedicat ilustruului astronom, astrofizician din Basarabia, **Nicolae Donici** (1874-1956).

La UTM va fi creat un Centru de Excelență în domeniul Tehnologiilor Informaționale. Un memorandum de înțelegere în acest sens a fost semnat pe 24 septembrie 2014 între Guvernul RM, Agenția SUA pentru Dezvoltare Inter-

națională (USAID), compania Microsoft și International Business Machines Corporation (IBM).

Evenimentul propulsează RM cu încă un pas în dezvoltarea Tehnologiei Informației și Comunicațiilor – un sector

ce se află în topul celor mai dinamice din economia digitală globală, dar și din economia națională. „Avem nevoie de un sector al tehnologiilor informaționale capabil și puternic, iar Guvernul e hotărât să contribuie la dezvoltarea

UTM va avea un Centru de Excelență în domeniul TI

industrii și atragerea investițiilor în domeniu. Astfel vom putea oferi o guvernare transparentă și eficientă, forță calificată de muncă și vom putea crea locuri de muncă bine plătite acasă”, a menționat Premierul RM **Iurie Leancă** în cadrul ceremoniei de semnare a memorandumului.

Centrul va fi creat prin

intermediul unui parteneriat public-privat și va constitui o platformă educațională interuniversitară, oferind acces la oportunitățile de studiu, dezvoltare și cercetare tuturor instituțiilor de învățământ implicate în procesul de pregătire a specialiștilor în domeniul TIC. Tinerii vor avea acces la săli dotate cu echipamente de ultimă generație,

programe educaționale performante și un mediu de studiu tehnologic avansat. Contribuția esențială a Centrului la îmbunătățirea procesului de pregătire a specialiștilor în domeniul TIC va fi marcată prin combinarea celor mai bune practici educaționale, celor mai recente tehnologii și transferului de cunoștințe și experiență.

Centrul de Cercetări Enologice

Pe 28 noiembrie, la Catedra de Enologie a UTM a fost inaugurat un Centru de cercetări în vinificație. Laboratoarele sunt dotate cu utilaj modern, procurat în baza investițiilor oferite de Banca Europeană de Investiții în cadrul Programului de modernizare a ramurii „Filierea vinului”. La inaugurare au participat Prim-ministrul RM **Iurie Leancă** și ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare **Vasile Bumacov**.

Premierul a subliniat că sectorul vitivinicol rămâne unul strategic pentru economia națională: „Oricât de mult am prețui munca celor care muncesc

la recoltarea strugurilor, nu vom obține niciodată un produs finit de calitate fără activitate științifică, fără inovații și tehnologii noi. Cele mai importante investiții la această etapă sunt cele în pregătirea specialiștilor”.

„Avem posibilitatea să procurăm cel mai modern utilaj pentru procesul de studii și cercetări științifice”, a menționat șeful Catedrei de Enologie, prof. **Anatol Bălanuță**. „Avem și cromatograf cu spectrometru de masă, și cromatograf de lichide, și aparat Bahus. Aceste utilaje permit efectuarea unor cercetări mai aprofundate și elaborarea

unor tehnologii noi. În plus, acest utilaj ne permite să avem relații mai strânse cu universitățile europene, or, acum noi suntem dotați poate chiar mai bine decât unele dintre acestea”, a precizat specialistul.

În cadrul Centrului a fost creată și o secție de micro-vinificație la standarde europene. Aici există un aparat unic în RM, cu ajutorul căruia se poate determina dacă vinurile au fost falsificate, dacă acestea conțin microtoxine, precum și intensitatea culorii sau conținutul de amoniac.

Centrul de suport al securității nucleare

Pe 8 octombrie 2014, la FCIM a fost inaugurat Centrul Național de Suport al Securității Nucleare, fondat cu susținerea financiară a Autorității Suedeze de Securitate Radiologică din Suedia.

Centrul este dotat cu echipamente ultramoderne, cu care se vor face diferite testări, măsurări, cercetări în domeniul radiațiilor ionizante și securității nucleare. Centrul va contribui la pregătirea specialiștilor în radioactivitate, așteptați la serviciile vamale, unde controlul radiologic la diferite materiale, mărfuri este absolut necesar. Se vor efectua și cercetări științifice: teze de licență, masterat, doctorat.

Centrul va promova cooperarea pe plan național și internațional cu Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, cu agenți economici din RM și de peste hotare; va contribui la organizarea în comun cu autorități terțe cointeresate a conferințelor științifice, simpozioanelor, seminarelor și exercițiilor în problemele actuale din domeniul securității nucleare.

În prezent UTM este asociată la Re-

țeaua Internațională pentru Educație în domeniul Securității Nucleare.

La eveniment au participat: acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM; acad. **Ion Tigheanu**, vicepreședinte AȘM; **Dorin Dușceac**, viceministru al Mediului; **Viviana Sandberg**, manager de proiect în Autoritatea Suedeză de Securitate

Radiologică; **Thomas Jonter**, profesor la Universitatea din Stockholm, Suedia; dr. hab. **Artur Buzdugan**, directorul Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice din RM; prof. univ., dr. hab. **Ion Băhnărel**, prim-vice-direcțor al Centrului Național de Sănătate Publică.

Parlamentari din Liechtenstein la UTM

Pe 13 noiembrie 2014, o delegație de parlamentari din Liechtenstein au efectuat o vizită de lucru la Centrul Universitar de Formare Continuă al UTM pentru a se documenta asupra activității Centrului CONCEPT – Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică, coordonat și realizat cu sprijinul Fundației pentru Dezvoltare a Educației din Liechtenstein – LED.

Acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat că Centrul CONCEPT activează la UTM al 7-lea an și se ocupă de perfecționarea cadrelor didactice din școlile profesionale de profil tehnic din RM. Importanța lui este deosebită – fără muncitori calificați o societate nu poate progresa.

În perioada sovietică școlile profesionale tehnice din RM activau pe lângă întreprinderile mari, dar odată cu demolarea ex-URSS acestea au dispărut. Astăzi, în învățământul profesional tehnic din RM intervin schimbări mari. Cele 23 de școli profesionale

incluse în proiectul CONCEPT formează o rețea de instituții amplasate pe întreg teritoriul țării și beneficiază de susținere din partea Fundației LED, contribuind astfel la restructurarea învățământului vocațional tehnic.

Parteneriatul dintre UTM

și Fundația LED a fost stabilit încă în 2007, autorul proiectului CONCEPT – **Rudolf Batliner**, iar echipa reprezentanței LED în RM fiind condusă de **Frik Pius**. Scopul: perfecționarea învățământului profesional tehnic de toate nivelele: secundar profesional (Vocațional Tehnic, Postvocațional/colegii și Universitar).

Pe parcursul celor 7 ani de activitate a Centrului CONCEPT au trecut cursuri de formare profesională 1200 de cadre didactice și manageriale din aceste școli. Fundația LED a asigurat o bună bază materială, dotând sălile de training și de instruire practică cu echipament tehnologic și didactic modern în valoare de 1,23 mil. lei, și anume: 2 săli

Centrul de Excelență pentru tinerii designeri din industria ușoară

Pe 25 noiembrie 2014, la UTM a fost semnat un Memorandum de Înțelegere pentru crearea primului Centru de Excelență și Accelerare în Tehnologii și Design în RM. Centrul va stabili un parteneriat public privat între Ministerul Educației, UTM și Proiectul „Creșterea Competitivității și Dezvoltarea Întreprinderilor II” (CEED II), finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională și Asociația Patronală a Industriei Ușoare din RM.

Memorandumul a fost semnat de **Igor Grosu** – din partea Ministerului Educației; **Ion Bostan**, rectorul UTM; **Doina Nistor**, directorul Proiectului USAID CEED II, **Alexandra Can**, președintele Asociației Patronale a Industriei Ușoare din RM.

Rectorul **Ion Bostan** a mulțumit tuturor celor care au stat la sorginea creării acestui Centru și semnării memorandumului, exprimându-și bucuria că centrul va funcționa anume la UTM, oferind noi oportunități pentru crearea locurilor de muncă, susținând tinerii antreprenori să-și creeze propria afacere.

Centrul va permite tinerilor să facă networking cu designeri și antreprenori cunoscuți pe piața autohtonă și va organiza lecții online cu designeri de peste hotare. În acest scop se vor oferi spații dotate cu echipament specializat, facilități de accelerare și mentorat. Va fi creat un spațiu de co-working cu acces la biblioteca electronică, reviste, cărți și mostre de textile. Acest mediu creativ, tehnologic și inovațional, creat în consonanță cu cele mai bune practici internaționale, va contribui la perfecționarea competențelor și abilităților tehnice, crearea unei viziuni globale și a unei atitudini flexibile a studenților, tinerilor designeri și a profesioniștilor.

Centrul va avea o suprafață de cca 800 m.p., spațiul fiind oferit de UTM și amplasat strategic în apropierea FIU. Proiectul USAID CEED II va oferi suport financiar în finisarea spațiului și dotarea lui cu facilități multimedia și echipament de producere de ultimă generație. Sectorul privat, reprezentat de APIUS, va contribui cu resurse educaționale, instructori, proiecte practice și programe de mentorat. Pe viitor se preconizează atragerea în proiect a altor parteneri – atât companii private, cât și donatori.

de training; laboratorul „Tehnologia Alimentației Publice” (Catedra TOAP/FTMIA); atelierul pentru perfecționarea cadrelor didactice din industria ușoară (FIU); atelierul pentru instruirea în domeniul sudării la FIMIT. De aceste săli/laboratoare se folosesc și studenții UTM, mulți dintre ei devenind după absolvire cadre didactice în școlile profesionale. Au beneficiat de cursuri de formare și 166 de cadre didactice ale UTM, majoritatea devenind formatori la cursurile de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic.

Parteneriatul UTM-LED

este foarte benefic pentru relansarea învățământului profesional-tehnic în RM și în acest context la întâlnirea cu delegația din Liechtenstein conf., dr. **Maia Vasilev**, șefa Departamentului pentru perfecționarea cadrelor didactice, și conf., dr. **Valentin Amariei**, prorector UTM și director al Centrului Universitar de formare continuă, au exprimat sincere mulțumiri poporului din Liechtenstein pentru susținerea ce ne-o acordă pe acest plan.

Membrii delegației au efectuat vizite de documentare la laboratoarele specializate din cadrul UTM, precum și în orașul Bălți.

Studenta UTM Ana Maria Iliș – Miss Universitate -2014

Concursul de frumusețe și inteligență „Miss Universitate”, a desemnat „cea mai frumoasă studentă din țară”. Frumoasa brunetă, care a ridicat marele premiu de **30 000 de lei**, se numește **Ana-Maria Iliș** și este studentă în anul I la Universitatea Tehnică a Moldovei, specialitatea Tehnologii Informaționale. Ea a concurat alături de alte 19 fete, care au impresionat juriul prin trăsăturile fizice, inteligență, ingeniozitate și carismă.

Studentul UTM Alexandru Terente – autorul celui mai frumos brad de Crăciun

A devenit deja o tradiție ca în ajunul sărbătorilor de iarnă să se organizeze un Bal al Brazilor de Crăciun. La Muzeul Național de Artă au fost expuși 65 de brazi confecționați manual de studenți din capitală, acțiunea finalizând cu o licitație. Cei mai solicitați, deci cei mai frumoși s-au dovedit a fi brazii creați de studentul UTM **Alexandru Terente** și studenta Academiei de Arte **Oxana Tutoreanu**, care au împărțit premiul de 10 mii

Oncologic.

La Balul brazilor de Crăciun, ajuns la a patra ediție, au fost expuși 65 de brazi confecționați manual de studenți.

Sindicatul UTM: bilanțul mandatului 2009-2014

Pe 3 decembrie 2014 a fost convocată Conferința sindicală a colaboratorilor UTM, care a analizat activitatea organizației în perioada mandatului 2009-2014. Președintele Comitetului Sindical-colaboratori, conf. dr. **Ion Pocaznoi** a susținut un raport substanțial în fața celor 129 de delegați cu drept de vot.

Organizația sindicală a UTM, una din cele mai numeroase din RM, reușește să realizeze cu succes sarcinile sale specifice. Un rol important îi revine fiecărui membru de sindicat.

În perioada mandatului 2009-2014 Comitetul sindical-colaboratori al UTM a ținut în vizor îmbunătățirea condițiilor de trai, cazarea în căminele UTM a cadrelor didactice tinere, construcția caselor de locuit prin ipotecă sau la un preț mai redus decât pe piață; organizarea vacanțelor vilegiaturiste pentru solitari și familii; a manifestațiilor sportive pentru studenți și angajați;

îmbunătățirea condițiilor în preventoriul UTM; acordarea biletelor de tratament la preț redus în diferite sanatorii din RM etc.

În intervenția sa pe marginea raportului rectorul UTM **Ion Bostan** a confirmat stilul pozitiv al colaborării dintre administrația UTM și sindicat, chemând sindicatul să mențină nivelul înalt de activitate și pe viitor.

În dezbateri au luat cuvântul dnii **Efim Olaru**, președintele comitetului pentru securitatea muncii; **Victor Cobzac**, conf. dr.; **Averian Tulgara**, inginer-șef SAG; **Victor Pogora**, decan FEIE, conf. dr.; **Vasile Movilă**, conf. dr.

Din partea Consiliului General al Sindicatului Educației și Științei din RM a apreciat activitatea comitetului sindical-colaboratori al UTM dl **Ion Bulat**, vicepreședinte.

În funcția de președinte al Comitetului sindical-colaboratori UTM a fost reales dl **Ion Pocaznoi**, conf. dr.

Robotul Frank – un reprezentant mai puțin obișnuit al UTM

În cadrul manifestărilor organizate cu prilejul semicentenarului UTM participanții au avut ocazia să cunoască un reprezentant mai puțin obișnuit al Universității. Este vorba de **robotul Frank**, care a salutat audiența la intrare.

Robotul a fost cumpărat din Franța pentru instruirea studenților, dar și pentru cercetări științifice. În studenții, buni prieteni cu tehnologia, îl „învăță” să se „adapteze” acestei lumi.

Toate mișcările robotului sunt coordonate cu ajutorul unui program special, prin intermediul căruia Frank este învățat să vorbească, să danseze sau chiar să recunoască oamenii. Deși Frank este dotat cu inteligență artificială, uneori el se comportă ca o ființă vie.

– Studenții pot să-l învețe pe Frank să facă multe lucruri. De exemplu, să

recunoască imagini și chiar voci, - ne spune **Viorel Bostan**, șeful Filiei Anglofone. – Vrem să-l învățăm pe Frank să vorbească în limba română, dar și probleme de navigare, de localizare a obiectelor în spațiu. Un vis al nostru este să creăm un robot „made in Moldova”, care să poată înlocui profesorul la cursurile de informatică sau programare.

Acum Frank este membru cu drepturi depline al UTM. În până îi va instrui pe alții, Frank învață să facă primii pași alături de studenți și prof. **Marin Podubnăi**. Administrația universității speră să cumpere și o pereche pentru Frank și astfel să pună baza unui laborator de robotică.

Robotul Frank a costat 5400 de euro. În toată lumea sunt 4000 asemenea mașini, folosite la instruirea studenților din IT.

Aniversări

Constantin ȚULEANU

Colectivul Catedrei ACGV îl felicită călduros pe Constantin Țuleanu, șef catedră, conf. univ., dr., cu ocazia jubileului de 60 de ani, dorindu-i LA MULȚI ANI, sănătate și multe împliniri în domeniul profesional!

Domnul profesor, inginer constructor, conf. univ., dr., șef catedră ACGV **Constantin Țuleanu** s-a născut la 04.09.1954, în s. Florișoia Veche, r. Ungheni.

A absolvit Institutul Politehnic din Chișinău în 1981, specialitatea „Alimentări cu căldură și gaze, ventilație”. În 1988-1992 urmează doctoratura Institutului de Fizică Aplicată al AȘM. În 1996 susține teza de doctor, iar în 1997 obține titlul didactic de conferențiar universitar.

Își începe activitatea pro-

fesională în 1981, după absolvirea IPC, în calitate de șef de laborator al Catedrei **Alimentări cu căldură și gaze, ventilație**, iar din 2000 se află în fruntea acestei catedre.

Este autor a 135 articole științifico-didactice de specialitate, inclusiv 4 manuale, menționate de Senatul UTM cu diplome de gr. I, II și III, fiind nominalizate drept cele mai bune manuale ale anului universitar respectiv. Autor a 5 invenții, iar domeniile sale de interes în cercetarea științifică aplicativă sunt: asigurarea confortului în clădiri; performanța energetică a clădirilor și instalațiilor aferente; procese și instalații pentru tratarea aerului; procese și aparate de ardere a gazelor combustibile; fiabilitatea sistemelor și instalațiilor ACGV.

Contribuie la perfecționa-

rea, reciclarea și recalificarea specialiștilor din economia națională în cadrul Centrului Universitar de Formare Continuă a UTM.

În 1994-2002 a deținut funcția de președinte al Comitetului Tehnic **CTC-CG.05 „Instalații de gaze”** pentru reglementări în construcții, iar actualmente este membru titular al acestuia. Este director al Centrelor specializate de formare continuă a personalului în domeniul polietilenei **CeformPres „POLIETILENĂ”** și „**Energoudit**” fondate pe lângă catedra ACGV; Președinte al Asociației Inginerilor de Instalații din Republica Moldova.

Contribuie la extinderea colaborării internaționale a catedrei cu instituții de specialitate de peste hotare. O

direcție prioritară de cercetare a catedrei în colaborare cu Asociația Internațională **Energy Saving International ENSI**, Norvegia a devenit **Eficiența și auditul energetic al clădirilor**. A participat ca expert în domeniul auditului energetic pe linia programului **MoSEFF**. În prezent este antrenat ca expert național în cadrul Programului „**Eficientizarea Resurselor și Producerea mai pură**”, organizat sub egida **United Nations Industrial Development Organization – UNIDO**.

Iacob BUMBU

în ecosistemele naturale și artificiale. Pentru prima dată a stabilit provinciile biogeochemice de carență sau surplus a unor microelemente și metale grele (I, Co, Zn, Cu, Cd, Mn, Sr, Mo, Li etc., în sistemele rocă-sol, sol-apă, sol-plantă, plantă-organism viu). Cercetările fundamentale menționate sunt implementate în agricultură, veterinarie, medicină, industria alimentară.

Rezultatele cercetărilor sale stau la baza a 5 brevete de invenții. Este autor a peste 260 de lucrări științifice, di-

dactico-științifice, îndrumări metodice, inclusiv 15 monografii, 4 manuale pentru studenți, masteranzi și doctoranzi.

Activitatea sa științifico-didactică de-a lungul a 56 de ani a contribuit la pregătirea multor generații de specialiști de înaltă calificare din domeniile biologiei, ecologiei, pedagogiei, medicinei, agriculturii, ingineriei mediului (cca 5000 de discipoli).

Din 1997 este membru titular (academician) al Academiei Naționale de Științe Ecologice din RM, Profesor

de Onoare al Universității Tehnice de Nord Baia Mare, România, membru titular al Academiei Internaționale de Ecologie și Informatică din Sankt-Petersburg, Federația Rusă. Biografia domniei sale este nominalizată în Dicționarul Specialiștilor în „Who's Who” în știință și tehnica românească, vol.1, 1996. Decorat cu medalia „Veteran al muncii”, Diploma de Onoare a AGEPI, Diploma de Merit a AȘM.

Profesorul universitar la Bumbu este un om onest, pedagog talentat, principial, punctual, se bucură de o stimă deosebită din partea colectivului didactic și a studenților.

Ion DEDIU,
acad., dr. hab., prof. univ.

EDITOR – Universitatea Tehnică a Moldovei

ECHIPA REDACȚIEI:

Marina Romanciuc (redactor-șef) – 079755352,

Leonid Busuic (corespondent) – 32-55-01, 079598165

Dorian Saranciuc (fotograf) – 079412277,

Oleg Tataru (design) – 079405973.

Tiparul: Întreprinderea de Stat „Combinatul Poligrafic din Chișinău”
Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998.

Tiraj: 2200

Comanda: 41484

E-mail: romanciuc.marina@gmail.com